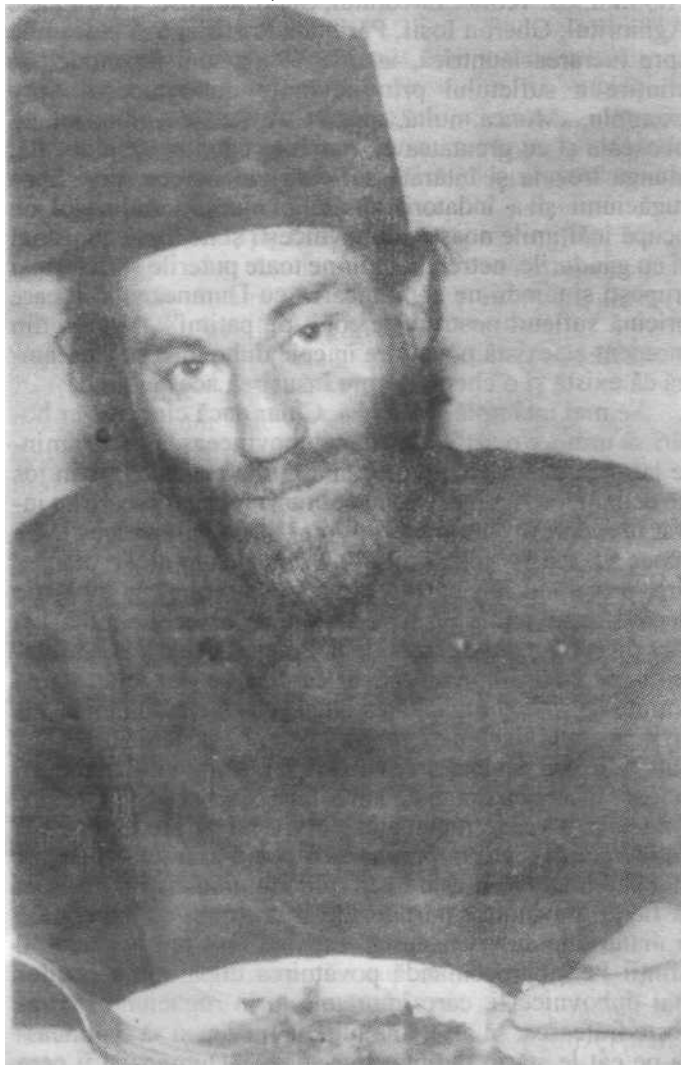

Minunații "bandiți" din închisorile comunistilor

interview cu Părintele Iustin

- Primul cuvânt pe care l-am auzit după doi ani de arest a fost cuvântul *bandit*. Ei bine, bandit, cuvântul acesta, a mers, măi, până-n ziua de azi. Așa s-a moștenit pe la Aiud, pe la Gherla, prin Mină, peste tot - bandit, bandit - nu mai aveau alt nume decât bandit. Măi, da' ce-am furat noi? Ce-oi fi furat, nu știu. După ce că și se făcea o parodie de judecată și plecai la condamnarea cea mai ușoară de la 5 până la 25 de ani muncă silnică, mai și luau în derâdere condamnările acestor băieți tineri, că toți erau între 18-20 de ani, rari care erau de 25-27-30 de ani.

Părintele Iustin-1966

Triști, abătuți - se gândea flecare la amarul lui și venea o caralie și te-ntreba: *Ei, câți ani ai, măi, câți ani ai?* Unul spunea 5, altul 8, altul spunea 10 sau 15, depinde - și la fiecare completau ei: *Ei, păi 5 ani îi trece și cocoșul cu boabe de la vecini.* Sau altul: *Cât ți-o dat, măi? 15 ani? Ehe, puțin, măi băiete, puțin; păi, dacă eram în locul la aiștia, ce vă făceam eu vouă, măi bandiților!*

Ce uimiți rămăneau bieții oameni, de pildă în Mină, când au luat contact cu noi gardienii, paza asta pe care au îndoctrinat-o (*Vedeți că aveți de-a face cu cei mai periculoși oameni, să stați bine cu privirea la ei și la distanță, cu șapca pe ochi și ferți-vă, că sunt cei mai mari criminali!* - așa li se spunea) și vedeau în noi oameni liniștiți! Să pui tu mâna pe baros de 15 kg., perforator - nici nu

știam ce e acela. Dar cu ministrul Minelor și Petrolului, care era și el condamnat la 20 de ani, am făcut instructaj de două săptămâni la suprafață acolo și mi-a dat indicații cum să mânuieze instrumentele de lucru. Aici am luat contact cu niște maiștri, iar gardienii stăteau cu ochii pe noi. *Părinte, adu ciocanul! Părinte, adu cutare! Domn' profesor, adu-mi fierăstrăul!* Când au auzit ei și părinți și profesori și învățători, ziceau caralii între ei: *Măi, ce ne-au spus nouă ăștia și ce întâlnim noi aici!*

Și, tot așa cum vă spun, bandiți și bandiți - vreo lună. Dar, când au văzut care este atitudinea și starea noastră de lucru, apoi nu numai că se așezau pe-o piatră frumosă să stea acolo să citească ceva sau să moțâie (ferească Dumnezeu să-i fi prins administrația în pușcărie că ei stau așa), dar mai intrau și în discuție cu noi. Mai ales când s-a întâmplat un accident cu un gardian. Mergea prin galerie și sunt abatajele astea care vin mereu de sus și se ncarcă pe linia principală. Și, când trecea el pe acolo, se oprește în fața unui abataj, dar ăștia dau drumul la prima roabă cu minereu și un bolovan mare l-a lovit în caschetă și l-a lăsat acolo: la distanță de 5-6 m, când vine minereul, vede o mogâldeată acolo: *Măi, ce-o fi?* Oprește... Milițianul se zbatea în lac de sânge cu capul spart, crăpat. Ne-am dus repede, în sfârșit, la puțul de extracție. Era acolo comandantul lor - un plutonier major - și a venit la fața locului. Acum era chestiunea nu cumva să-l fi omorât noi. Noi l-am adus și l-am transportat repede și l-am scos la suprafață. Ei bine, când au văzut ei treaba asta, s-au convins cu adevărat că n-avem nici în clin nici în mână cu crimele și urgiile care le implantaseră ăștia. După treaba asta s-au apropiat tot mai mult, unii să mai pună câte-o întrebare, dar în câteva zile i-a schimbat pe toți, când au văzut că și-au pierdut propaganda. Și au venit alții, cu alte minciuni... Cum creează ei un fals, mitul acesta al distrugerii răului!

- *Părinte, care este motivul pentru care securitatea aplica acest sistem?*

- Acest sistem l-am aplicat pentru că aveau foarte mare nevoie de muncă, de robotismul acesta al lor, spre exemplu în Delta Dunării. Mai mult decât atât. Ei aveau sute de funcționari, plus securitatea, care era, în sfârșit, în număr foarte mare și au căutat ca această industrie a pușcăriei să se mențină și să aibă tot angrenajul acesta de securiști - să aibă salarii, să aibă posturi și în felul acesta ei s-au menținut. Păi, orașul Aiud, de pildă, orașul Gherla, orașul Pitești, - aproape majoritatea din acești oameni erau în slujba lor, direct sau indirect. Păi, îți imaginezi, soția unui caraliu, copiii unui caraliu, ofițeri superiori, inferiori, până la ultimul subofițer erau la o plată enormă, niște avantaje enorme. Stațiune balneară pentru membrii de partid, magazine speciale pentru membrii de partid, literatură, gazetărie, ziare pentru membrii de partid, haine, îmbrăcăminte, echipament, sărbătorile Crăciunului, Anul nou, Primăvara (ei nu spuneau Paști), 1 Mai, 9 Mai - pentru membrii de partid. Luau legătura acum cu Occidentul, cu Poliția Americană, încât nu mai purtau băștile acelea pe ei și vestoane, pantaloni, bocanci. Nu, acum s-a pus poliția la pantofi, pantaloni la dungă, vestoane elegante, cu stilouri la butonieră și nici nu știa numele cum să-l scrie. De pildă, în mină, când treceam cu roaba pe lângă caraliul care ținea ziarul în mână, trăgeam cu ochiul să mai văd un titlu, dar vedeam greu, că era ziarul ținut

invers. Și unde mai pui că nici ceasul nu știa cât îi. Întreba pe celălalt de dincolo: *Tovarășe, cât îi ceasul?* Celălalt răspundea: *Ceasul* (era o treabă și asta, să nu audă bandiții cât îi ora, mare taină), *limba cea mai mare este la 2, cea scurtă la 12*. Cifrele le știau.

-*Ce legătură era între deținuți?*

-Era o legătură foarte strânsă, din moment ce, după eliberare, nu mă simțeam deloc bine când nu vedeam turma asta mare de 1.200 de oameni, să plecăm la muncă dimineața, să facem apel acolo, să ne întreținem între noi, să facem o rugăciune împreună, să avem un schimb de păreri acolo, ca să-ți mai spună păsurile... Abia după 15 ani ni s-a îngăduit să primim câte o carte poștală în câte va cuvinte scrise: „Suntem bine, așteptăm să te vedem” și nimic mai mult. Ne dădea și nouă o hârtie, câte o carte poștală, unde era pusă pe colț ștampila MAI-ului și-ți spunea: *Vezi, banditul, să nu scrii acolo verzi și uscate. Atât: Sunt bine, aștept să ne vedem și... sănătate.*

-*Și unde ați trimis-o, Părinte?*

-Am trimis-o mamei, cui s-o trimit? Nu știam dacă mai trăiește mama. Ea s-a îmbolnăvit îndată după arestarea mea. Auzise că eu am murit. Și, după 13 ani, când am găsit-o, nu m-a mai recunoscut. M-a luat drept un nepot, nicidecum eu. Era bolnavă, nu mai avea memoria deplină. Și așa s-a stins mama, fără ca ea să fie convinsă că eu m-am mai reîntors în viață în casa părintească. Am fost pomenit la morți. Dar să știți că mi-a mers foarte bine. De altfel, și povestesc unele mame care vin aici îndurerate că le-a plecat copilul de acum șapte-opt ani prin țări străine și nu mai știu nimic de el. Mă-ntreabă ce să facă: Să-i pomenească la morți sau la vii? *Nu, dragii mei, le spun, puneți-l la morți, că nu-i nici o deosebire între mort și viu. Se dezleagă și la morți, și la vii, tot pentru iertarea păcatelor.* Așa că eu, când mă pomenea mama, când făcea câte un parastas, îmi mergea mai bine. În pușcărie o visam pe mama când eram în momentele cele mai grele și anevoioase. Și știam sigur că începe un alt regim, de destindere. Și, într-adevăr, se schimba total. Iar regimul era după cum strigau occidentalii. Și, când venea un regim mai bun, te mai scoteau cinci minute la aer. În cinci minute n-aveai timp nici să te adaptezi cu lumina. Te-nțepea lumina. Parcă-ți dădea ace. Și nu mai știai și stătea pe loc așa. Ei, nepricepând starea noastră, te-mpingeau din spate într-un țarc, acolo.

O singură dată în pușcărie n-am știut data Paștelui. Aflam tot de la ei. Prin caralii care aveau pachetul lor de mâncare pus de acasă, în care erau și ouă roșii. Într-o dimineață, ieșind noi afară (dar asta cu vreo două săptămâni de la Paști) a uitat caraliul să-și strângă resturile de la pachet. Și eu am tras cu ochiul când am trecut prin centru. N-aveai voie să-ți ridici ochii. Cum ieșeau din celulă, capu-n pământ, mâinile la spate și așa mergeai. Am ținut așa în mine, iar când am intrat în celulă le-am spus: *Măi băieți, să știți că a fost Paștile! Caraliul a mâncat ouă roșii.* Mai târziu s-a aflat mâna Sf. Ioan Damaschin. Și făceam calendaristică pe falangele Sfântului, începând de la degetul mic până la degetul mare și aflam exact data Paștelui. Și așa făceam exerciții în celulă încât știam pascalia dumnezeiește. Era un calcul precis. Acesta și alfabetul morse ne-au ajutat foarte mult. De aceea vă spun să învățați pe de rost Ceasurile și cele Șapte Laude. Erau unii care știau Noul Testament pe de rost, Faptele Apostolilor, Epistolele și Apocalipsa. Că numai așa s-a putut menține viața în încordările și mize-

riile și chinurile acelea. De asemenea, psalmii sau poeziile lui Radu Gyr, Crainic și Voiculescu. Acestea toate au fost forțele de menținere și aproape de sfințenie a miilor de tineret ale căror oseminte se găsesc așa frumos păstrate în aceste mari locașuri dumnezeiești: pușcăriile Aiud, Gherla și celelalte.

- *Cine v-a impresionat cel mai mult în închisoare?*

- Nu s-au remarcat numai oamenii aceștia de înaltă cultură și talent. Au fost oameni foarte mici, dar foarte mari, oameni care erau de o demnitate și un prestigiu autentice. De pildă, țăranul macedonean din Dobrogea, care a murit ca cel mai înalt erou în fața anchetelor bolșevice.

Voiau să adune cât mai mulți pușcăriași. Păi, erau prin Galați, Bacău, Iași, Botoșani, Suceava, Ardeal închisori

2005-10 februarie

Dreptul «întru bătrânețe unsă se va înmulți și bine petrecând va fi». După 86 de ani plăcuți lui Dumnezeu, dorim Părintelui Iustin putere nebiruită în povățuirea credincioșilor și să i se adauge «zile la zilele lui; anii lui până în ziua neamului și a neamului».

pe care, începând cu Antonescu, le-au desăvârșit comuniștii. Era o mare pierdere pentru ei să desfășoare închisorile. Au făcut aceste arestări în masă ca s-arate Moscovei, să arate lumii oarecum vigilența lor. Dacă purtai o șapcă, un cozoroc mai prelungit în față, gata: *Aa, tu ești fascist!* Te lua frumos și luai cinci ani, cel puțin. Dacă unul avea un palton mai deschis, de primăvară, așa, un vernil, te lua la puricat... ce neamuri ai, dacă ai cumva rude prin pușcărie, condamnați... Și, vrând-nevrând te încadra în sumanele lor negre. Și toate acestea doar pentru a avea un prestigiu cât mai mare în fața Moscovei și să-și poată justifica activitatea lor și pentru întreținerea acestei atmosfere de teroare din țară.